

CVEČJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti

vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

VSEBINA 1. ZVEZKA.

Mesec oktober. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

Petindvajseti dan. Sv. Frančiška velika pobožnost do Marije	1.
Pridite k meni vsi!	6.
Podoba Bogu posvečene zlasti redovne osebe	
I. pogl. O čednostih	10.
Pervi marterniki 20. stoletja	17.
Nekaj črtic sè slovenskega misijona na Nemškem	22.
Življenje sv. Frančiška pisano od treh njegovih tovarišev.	
Pismo treh tovarišev sv. Frančiška	28.
I. pogl. O rojstvu sv. Frančiška in njegovi ničemernosti in zapravlivosti	29.
Drobtinice. Keder greš k spovedi	31.
Priporočilo v molitev	31.
Zahvala za vslišano molitev	32.

V GORICI
Hilarijanska tiskarna
1902.

Knjižne novosti.

Kratek poduk o svetem zakonu. Za slovenske zaročence in zakonske sestavi **Janez Zabukovec**, župnik. V Ljubljani, 1902. Založila „Katol. Bukvarna“. — Cena 70 vin., po pošti 10 vin. več. — Knjižica je v prvi versti namenjena tistim Slovincem in Slovenkam, ki se hočejo ženiti na tujem in ondotnega jezika ne razumejo zadostno. V drugi versti pa bo ta poduk dobro služil vsem slovenskim zaročencem, pa tudi zakonskim, naj so doma ali na tujem. —

O pouku slovenskega jezika. Njega dosedanje smeri in bodoča naloga. — Spisal dr. Fr. Ilešič, c. kr. profesor. V Ljubljani 1902.

Pred meseci, ko je izešlo to z veliko natančnostjo pisano delo, sem hotel o njem berž kaj spregovoriti, vže ker se nekoliko dotika tudi nekega mojega spisa; ali ker se je bližal tečaj „Cvetja.“ h koncu, sem to odložil z namenom, da se v novem tečaju pri njem nekoliko delj pomudim. Če tudi pozno, se torej zdaj rad pridružim priznanju in hvali, ki se je tedaj dajala temu spisu. V mnogem se popolnoma strinjam z dr. Ilešičem; v vsem pa seveda nisem njegovega prepričanja. In ravno o tem se mi zdi potrebno kaj več povedati.

Svoj „Uvod“ začne pisatelj z dvojnim „mottom“. Prvi je iz Komenskega Didaktike in slove tako: „Dodatek, kras in venec vsemu (v čemer naj se poučuje mladina po šolah), znanosti, kreposti in pobožnosti je govorništv o; z njim lahko človek svojim bližnjim o vsem trojem razumljivo, prijetno in temeljito govori, da naobražuje tudi nje.“ — Jaz tem besedam Komenskega rad priterjujem in z dr. Ilešičem obžalujem, ako je res, kar piše v prvih stavkih „Uvoda“: „namreč, da skoro polovica srednješolskih abiturijentov ne zna slovensko pravilno pisati, kamo-li govoriti.“ — Vender slovniška pravilnost še ni govorništv o, o katerem govori Komenski. V tem menda niso nemški abiturijenti nič boljši od naših slovenskih, ker se retorika prav tako malo uči in vadi po nemških kakor po naših utrakvističnih gimnazijah, da ne govorimo o drugih srednjih šolah; natorne nadarjenosti pa naši menda nimajo menj od nemških. Hervatje bi vtegnili biti kos enim in drugim. — Ali pa bi si pridobili mi njih nadarjenost, ako bi se poprijeli hervaščine popustivši našo slovenščino? V resnici je videti, kakor bi dr. Ilešič mislil, da, in zato menda toži, „da smatra velik del naše inteligence srbsko hrvaški svet za tujino, in da večina ne čita hrvaških knjig.“ — Stara slovenska prostakinja, ketere besede navaja ko drugi „motto“ svojega „Uvoda“, ni smatrala srbsko-hrvaškega sveta za tujino; rekla je namreč: „V Doljni Tuzli govore po naše, le nekoliko po hrvatski zavijajo“, dostavila pa je tem besedam: „Na Zidanem Mostu ne slišiš več našega jezika, če se pripelješ s Hrvatskega“. — Torej v Brežicah in Reichenburgu še, na Zidanem Mostu pa ne več? Blizu Zidanega mostu prestopa železnica na Kranjsko; morda se ji je zdel razloček mej njenim štajersko-slovenskim narečjem in kranjsko slovenščino tolik, da je mislila, da je to drugi jezik. Ona je smatrala torej kranjsko-slovenski svet za tujino. Tako bi bila potemtakem „prostakinja“ iste misli z „inteligenco“, da sta namreč srbsko-hervaški in kranjski t. j. knjižni slovenski jezik dva različna jezika. In da je to res, tega pač tudi dr. Ilešič ne more

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XX. tečaj.

— V Gorici 1902 —

1. zvezek.

Mesec oktober.

Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

(Posnel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca
S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Petindvajseti dan.

Sv. Frančiška velika pobožnost do Marije.

1.

Bog je od vekomaj prečisto devico Marijo odločil, da bi peklenški kači glavo sterla; edinorojeni sin Božji si jo je izvolil v svojo mater in sv. Duh jo je posvetil v svoje prebivališče in jo tako sè vsemi milostmi napolnil. Zraven tega je pa Marija tudi naša mati. Sv. Bonaventura pravi: „Če je božja mati Marija tudi naša mati, tedaj ima dvojno versto sinov, enega, ki se je iz njenega telesa rodil, Jezusa, Boga in človeka; mnogo drugih sinov pa ima, ketere je v duhu rodila in jih posinovila, in to smo mi. Na verhu Kaljvarije nas je Marija rodila, ko nas je vse v osebi sv. Janeza za svoje otroke sprejela in to mej nepopisljivimi bolečinami. Na-

dalje je Marija tudi naša soodrešenica, za kaj, kaker je Adam imel sodelavko greha, Evo, in to v pogubljenje človeškega rodu, tako si je tudi Jezus pridružil Marijo k pokončavanju greha, v odrešenje človeštva. Kaker je bila Eva vzrok smerti človeka, pravi sv. Epifanij, tako je bila Marija vzrok življenja, ker se je iz nje rodilo življenje, sin Božji. Marija ima pa toliko ljubezen do nas svojih otrok, da v nji presega vse druge matere in sicer toliko, koliker je Marija višja od vseh drugih pozemeljskih mater. Ona nas uči pravo pot, po kateri moremo varno priti v našo pravo domovino; ona nas uči deviško in sveto ljubezen do Boga, brez ketere je nemogoče večno življenje doseči. Ona nas okrepčava v svetem upanju, katero pravičnega povzdiguje do večnih dobrot, ki jih človeško oko videti ne more in človeški um ne zapopasti. Z eno besedo, ona je naš prava mati, če smo le mi njeni pravi otroci. Koliko si Marija pa tudi prizadeva, da bi razširila in ohranila sveto cerkev, duhovno telo Jezusovo, čiger udje smo tudi mi! Ona je v resnici učiteljica apostelnov in učenikov, moč marternikov, uzor spoznavavcev, zgled devic, pokončevavka naših dušnih sovražnikov, zmagovavka vseh krivover, braniteljica vesoljne cerkve. Ona nam je vse, tako da smemo po vsi pravici na njo obračati besede svetega Duha, ki pravi: „Gdor mene najde, najde življenje, in bo sprejel zveličanje od Gospoda“.

2.

Sv. Bonaventura pravi, da se ne da dopovedati, kako je sv. Frančišek to našo mater in soodreševavko ljubil in častil. Ta ljubezen do Marije ga je navduševala, da je njeno cerkev „Marija angeljska“ popravil, kaker smo že večkrat slišali. Ko so mu potem redovniki benediktinci to cerkev podarili, jo je imenoval glavo in mater vseh cerkva celega reda, in to je storil za to, ker je bila najsvetejši devici Mariji posvečena. To cerkev je mej vsemi naj bolj ljubil, ker jo je

tudi Marija ljubila, kaker je to v nekem razodevenju spoznal. Ko je neko noč v tej cerkvi molil in Mariji svoj mladi red priporočal, prikaže se mu Marija z nebeškim sinom in mnogimi angeljci. Sv. Frančišek je pri tem od veselja zaklical: „Resnično, to je svet kraj, v katerem naj bi angelji, ne pa ljudje, prebivali! Dokler bom mogel, ne zapustim tega kraja; za me in za moje sinove bo ta kraj veden spomin božje neskončne dobrote“. To se je tudi zgodilo; zakaj v tisti cerkvi je bil s perva po smerti pokopan. Mariji je sv. Frančišek izročil svoj red in jo je izvolil v njegovo posebno patrono in varihinjo, v njo je za Bogom vse svoje upanje stavil. In da bi to svoje zaupanje bolj in bolj množil, je večkrat sè svetim Bernardom ponavljal: „V nevarnosti, v bridkosti, v dvojbi kliči Marijo, misli na Marijo; Marija naj bo vedno na tvojem jeziku“. Njej v čast je vsako leto opravil oster štiridesetdanski post, namreč od praznika apostoljskih pervakov, Petra in Pavla, do vnebovzetja Marijinega, da bi se tako tolikanj bolj pobožno na ta njen praznik pripravil. V zborovanju reda „pod štorjami“ je tudi naročil, da se ima v vseh samostanskih cerkvah vsako soboto peti sv. maša v čast prečiste device.

3.

Razen skupne dolžnosti, katero imamo z drugimi vernimi katoličani, Marijo ljubiti in častiti, imamo mi otroci serafinskega očeta sv. Frančiška k temu še posebno dolžnost. Saj smo ravnokar videli, s kako otročjo ljubeznijo je sv. Frančišek božjo mater ljubil in častil, in če hočemo mi njegovi dobri in pobožni otroci biti, jo moramo tudi mi enako ljubiti in častiti. On nas je vse v njeno mogočno varstvo izročil in je hotel, da jo tudi mi kot našo posebno varihinjo in zaščitnico preslavljamo. Če nočemo torej nehvaležni biti, moramo tudi mi v njo vse svoje zaupanje staviti in se v vsaki sili k njej zateči v prepričanju, da bodemo pri njej milost in pomoč našli. Naši predniki, poslušni sinovi svetega serafinskega

očeta, so si tudi na vso moč prizadevali Marijino česčenje po vsem svetu razširiti ter z besedo in spisi oznanjati njeno vzvišeno prednost. Le spominjajmo se Duns-Skota, Bonaventure, Bernardina Sjenskega in mnogih drugih tudi iz novejših časov, katerih ne bo kmalu gdo v teh Marijinih slavospevih prekosil. Po vsi pravici pravi neki francoski pisatelj, „da so frančiškani pobožnost do Marije in njeno česčenje do te visoke stopnje povzdignili, katero v sedanjem času občudujemo“. Tudi mi tedaj se na moč potrudimo kaj storiti v pomnoženje in razširjanje njene slave, za kaj navadna pobožnost, kaker jo imajo drugi katoličani do Marije, nam ne more zadostovati, ako hočemo pravi redovniki sv. Frančiška biti.

Kolikanj je prečisti devici naše zveličanje pri sercu, je sama sv. Frančišku v sledečem dogodku pokazala. Ko je namreč neko noč v veliki gorečnosti molil za spreobrnjenje nesrečnih grešnikov, se mu je angelj prikazal in mu naznanil, naj hitro gre v cerkev, kjer bo našel Jezusa, Marijo in trumo angeljev. Ves vesel se odpravi nemudoma tja in najde, kaker mu je bilo naznanjeno. Verže se na tla in pobožno pozdravi Jezusa, sinu Božjega, in on mu je tako le govoril: „Frančišek, tvoja in tvojih bratov gorečnost za zveličanje duš mi je zelo všeč; dovolim ti, da si izprosiš kako posebno milost njim v prid in v poveličanje mojega imena“. Sv. Frančišek ves razven sebe prosi to le: „Najsvetejši naš oče in moj gospod Jezus Kristus, prosim te naj nevredniši grešnik, da bi dovoliti blagovolil popolni odpustek vsem tistim, ki bodo to cerkev obiskali in se svojih grehov duhovniku spovedali; prosim tudi tebe, prečista devica Marija, naša mati in mogočna priprošnjica celega človeškega rodu, da to mojo prošnjo pri svojem sinu podpiraj.“ Marija se je takoj k Jezusu obrnilo, in Jezus je tako le odgovoril: „Frančišek, milost, za katero prosiš, je velika, pa vedi, da boš še več prejel. Dovolim ti, kar si prosil, vender pa pojdi k mojemu namestniku na zemlji, kateremu sem dal oblast odvezati in zavezati,

in tudi njega za to poprosi“. Tovariši sv. Frančiška so vse slišali, kar se je govorilo, in videli so tudi nebeško svitlobo, ki je cerkev razvitljevala in bali so se tja se približati. Drugo jutro je sv. Frančišek vse brate vkupaj sklical in jim je ostro prepovedal razglasiti to čudapolno prikazen. Vzel je potem se seboj brata Maseja in šla sta v Perudžo, kjer je takrat papež Honorij III. bival, in ga je za imenovani odpustek prosil ter ga tudi, akoravno z nekolikimi omejenji, prejel. Ta odpustek so potem drugi papeži razširili na vse cerkve našega reda, pa samo za en dan v letu. To je bil začetek tako imenitnega odpustka poreijunkulje, kateri je večna priča velike ljubezni sv. Frančiška do bližnjega in mogočne priprošnje prečiste device Marije.

Pravilo sv. Frančiška: „Keder izgovorim „Češčena si Marija“, se nebesa smejejo, angelji se radujejo, svet se veseli, pekel se trese, hudiči bežijo“.

MOLITEV.

Pred teboj, o blažena devica Marija, klečim in te z besedami našega serafinskega očeta, tvojega zvestega služabnika takole pozdravljam: Češčena si Marija, mati našega Boga, vedno devica, Gospa in kraljica najsvetejša, ki si polna milosti in nebeških dobrot! Mej ženami ni nobene tebi enake, ti si hči in dekla Gospodova, kralja večne slave; on te je izvolil v mater svojega sinu in ti si nevesta svetega Duha, našega tolažnika. Pozdravljam te, palača, tempelj, mati Jezusa Kristusa, Gospoda našega! Prosi zame tvojega ljubljenega sinu, da mi po svoji milosti in neskončnem zasluženju svojega včlovečenje in svoje bridke smerti odpusti vse moje grehe. Amen.

Pridite k meni vsi!

Bratovščine mnogo koristijo, ker kristijan v njih lažje redno moli in opravlja dobra dela. Ali v premnogo bratovščin pristopiti ni dobro, ker večinoma vse bratovščine nalagajo vsakdanjo ustno molitev; če ima pa gdo na dan več ustne molitve opraviti, kaker mu okoliščine pripuščajo, lahko začne vse zanemarjati, ali pa vse slabo opravlja. To je posebno lahko tudi pri tretjerednikih delavnega stanu; ti naj bi zlasti gledali, da bi redovno molitev dobro opravljali, ker ta nadomestuje molitve mnogih bratovščin. Ali ena bratovščina pa je, in sicer bratovščina vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa, ketere ud naj bi bil prav gotovo tudi vsak tretjerednik.

Ta najlepša in najkoristniša, pa tudi vsakemu kristjanu najpotrebniša bratovščina je tudi prav lahka, ker nobenim drugim dolžnostim ne dela napotja. Vsaki mesec eno uro moliti presv. Rešnje Telo, to lahko vsaki stori, če je tudi preobložen sè vsakdanjimi opravili; torej se ne more nihče opravičevati, da ima že tako mnogo bratovskih dolžnosti, ali da je v tretjem redu, da ima že tako zadosti vsakdanje molitve; saj se ura molitve pred sv. Rešnjim Telesom lahko v nedeljo opravi. To pa tudi vsaki rad stori, komur še količkaj tli v sercu iskra ljubezni do Jezusa. Zato upam, da ste, dragi mi bratje in sestre tretjeredniki, že tako vsi v tej bratovščini, in torej tudi goreči častivci presv. Rešnjega Telesa. Pa to tudi drugače biti ne more, ker ni mogoče, da bi bil kedo dober kristjan, ako ni vnet častivec presv. Rešnjega Telesa; kaj še le tisti, ki se je še s kakšno posebno obljubo zavezal Bogu služiti in njegovo voljo spolnovati. Ali tega nismo tudi tretjeredniki storili? O, le dobro pomislimo na Jezusovo razodenje bl. Marjeti Alakok, kaj njegovo ljubezni in dobrote polno serce v presv. zakramentu najbolj boli. Morebiti smo tudi mi le merzli ali vsaj mlačni proti njemu, čeravno smo se mu posvetili? Jezusovo presv. Serce gori in kipi ljubezni do nas; kaj pa mi storimo da bi mu svojo ljubezen pokazali? Ali se kaj zavedamo neizmerne sreče, da Jezus mej nami prebiva v presv. Rešnjem

Telesu? O, kakšna sreča je to za nas, in kako malo mi na to deržimo! V resnici, veliko si človeško serce želi, ali na tolik dar ljubezni Jezusove bi se ne bil nigdar domislil nobeden človek. Ali zakaj pa hoče biti Jezus mej nami? To nam pa dovolj jasno pove sv. evangelist ko pravi: Jezus je po deželi okoli hodil in dobrote delil. Ali bi si pač mogli misliti, da bi Jezus v presv. Rešnjem Telesu tukaj v naši deželi in povsod po katoliškem svetu kako drugo opravilo imel, ali kaj družega iskal kaker nekda v vidni človeški podobi? Nikaker ne, saj je nespremenljiv po svojih lastnostih; njegovo presv. Serce še vedno bije samo za našo srečo. Jezus še vedno kliče in vabi, in bo klical in milo vabil do konca sveta: « Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, jaz vas bom potolažil, jaz vas bom pokrepčal »! O mili Jezus, ali bi bil pač mogel najti ljubezniviših besed, da bi nas potegnil na svoje vsmiljeno Serce? Ti vidiš naše skušnjave, Ti poznaš našo slabost, Ti veš, da brez Tebe ne moremo ničesar dobrega storiti, zato nas ljubeznivo oserčuješ in praviš: pridite k meni, ve kerščanke duše, ki se trudite v spolnjevanji volje mojega nebeškega očeta, pridite, jaz vas bom močne storil, jaz bom vpokojil vaša serca.

Jezus torej hoče, da k njemu pridemo, da ga obiskujemo, ker sam pravi: Pridite k meni! In sicer pogosto naj gremo k Jezusu, ker smo pogosto potrebni njegove pomoči; keder ni mogoče telesno, pa vsaj duhovno, v mislih in željah. O kristijani! zlasti Vi, dragi mi bratje in sestre v sv. Frančišku, ljubimo Jezusa in obiskujmo ga radi v presv. zakramentu; obiskujmo in častimo ga pa zlasti zavolj njega samega. Ne delajmo mnogo računov o tem, kaj bomo zato imeli; Jezus nam ne bo nič ostal dolžan. Bodimo prepričani, da koliker manj bomo za plačilo Bogu služili, toliko bolj naš bo Bog ljubil; če nas bo pa Bog ljubil, po tem bomo gotovo srečni. Jezusa je treba ljubiti zavolj Jezusa samega, pravi pobožni Tomaž Kempčan; in kedor Jezusa v resnici tako ljubi, temu so tudi one ure, ki jih preživi v pričujočnosti Jezusa v presv. Rešnjem Telesu, najslajši čas življenja. Tega so nam priča svetniki, ki so največe veselje in tolažbo našli pred tabernakelnom; skusimo pa to tudi lahko sami.

Sv. Alfonz Ligvorij blagruje v svoji lepi pesmi cvet-

lice, ki cveto na altarju pred Jezusom, sveče, ki gorijo Jezusu v čast, pozdravlja sv. posodo, v kateri se hrani presv. Rešnje Telo ter želi biti na njih mestu pri Jezusu v službi, na to pa vsklikne poln veselja: «Ali kelih, sveče in cvetlice, oh koliko srečniši sem jaz ko vi». In kako se ta sreča doseže, nam pove nadalje: «O duša, kaker vešica se sukaj, okoli te luči neprenehoma; od vere in ljubezni živi tukaj; ogrevaj se v svetlobi ljubega». Od vere in ljubezni naj toraj duša živi pred presv. Rešnjim Telesom; vero in ljubezen naj v sebi oživlja. O, da bi kristjani vsaj bolj živo verovali v Jezusovo pričujočnost v presv. zakramentu, gotovo bi ga začeli bolj ljubiti in častiti; ali pri mnogih je ta vera samo na jeziku, v sercu pa je ni. Da bi vsaj bolj premišljevali o tem, kako neizmerno veličanstvo božje je v tej skromni podobi kruha in vina; gotovo bi se pred presv. Rešnjim Telesom bolj spoštljivo zadržali. Ne bi mnogi tako nemarno in leno sedeli, keder se presv. daritev obhaja. Mnogo lažje in bolj spoštljivo bi se kolena pripognila. Ne bi zlasti med sv. povzdigovanjem nadaljevali navadne molitve. Ne bi bilo tako težko vsaj četert ure po sv. obhajilu v cerkvi ostati. Bilo bi vsaj mogoče po sv. obhajilu misliti na to, kedo da je prišel k nam in zakaj. O predragi! žive vere nam je pred vsem treba, potem se bo pa naša duša tudi lahko vnela v ljubezni do Jezusa. Za to se pa večkrat, kadar pridemo v cerkev, kjer je presv. Rešnje Telo, spomnimo Jezusovih besed in pa verske resnice o tem presv. zakramentu; zaprimo za nekoliko telesne oči, da se duša lažje vtopi v premišljevanje, ter recimo iz dna serca sami pri sebi: O Jezus! jaz verujem, da si Ti tukaj v presv. zakramentu resnično pričujoč, ker si Ti, neskončna resnica to sam razodel, in ker si vsemogočen, da to lahko tudi storiš. O Jezus! jaz verujem, da si tukaj pričujoč ravno tisti, ki si bil rojen iz Marije Device i. t. d. (lahko si ga predstavljamo v vseh dobah njegovega zemeljskega življenja). Verujem trdno, da si ravno tisti tukaj živ pričujoč, ki si od smerti vstal in v nebesa šel. O Jezus! trdno in živo verujem, da si tukaj ravno tisti pričujoč, ki v nebesih prebivaš v neskončni slavi in veličastvu. O sveti Bog! nebesa Te ne obsežejo, in Ti si vendar ravno tisti tukaj v presv. zakramentu. Verujem pa tudi trdno, da si tukaj ravno tisti Jezus, ki boš tudi mene enkrat

sodil. — Postavimo si tudi vsigdar pred oči, kolika čast se pač spodobi temu neskončno veličastnemu Bogu tukaj mej nami priučujočemu. — Če se bomo pogosto tako vadili in si oživljali vero v sercu, ni mogoče, da bi se nam serce ne vnelo ljubezni in češčenja tega presv. zakramenta. Ali gorje nam, če Jezusa ne ljubimo; zakaj sv. pismo pravi: «kedor ne ljubi našega Gospoda Jezusa Kristusa, bodi preklet». Kje pa naj Jezusa zlasti ljubimo, če ne v tem presv. zakramentu? O kerščanske duše! ljubimo torej Jezusa, ljubimo in častimo ga sè vsem spoštovanjem zlasti v presv. Rešnjem Telesu; in bodimo prepričani, da ga ne moremo nikdar tako ljubiti in častiti, kaker je vreden in se mu spodobi. Pa tudi, da bomo težko kedaj Jezusovo presv. Serce v nebesih ljubili in častili, če zdaj v življenji ne bomo ljubili in častili presv. Rešnjega Telesa, kjer je to presveto Serce ravno tisto živo priučujoče, katero že zdaj nebesa napolnjuje z nezmernim veseljem. Pojdimo torej z živo vero v sercu večkrat in pogosto k Jezusu pred tabernakelj, in ogrevajmo svoje merzlo serce pred to svetlobo največe ljubezni. Zakaj brez ljubezni je vsa naša molitev in tudi najbolj ubrano petje v čast presv. Rešnjega Telesa prazen nič, ki ima pred Bogom ravno tako vrednost, kaker glas kakšne brenčeče kovine. Vadimo se pogosto v malih rečeh dejansko Jezusu svojo ljubezen pokazati. Zlasti kadar ob nedeljah in praznikih pridemo k božji službi, ne postopajmo zunaj cerkve, dokler že skup pozvoni, ampak pojdimo v cerkev, čeravno še ni ura božje službe, pa se z Jezusom kaj pogovorimo. Ravno tako, kadar božja služba mine, posebno ko ob nedeljah in praznikih zadnji krat gremo iz cerkve, ne bežimo kaker bi gorelo, ampak vzemimo še od Jezusa slovo, ter ga še enkrat prosimo, naj nas varuje zopet ta prihodnji teden vsega hudega na duši in telesu. Pristopimo tudi, če še nismo, bratovščini vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa, da bomo vsaj to malenkost opravljali posebno Jezusu na ljubo; ter skazujmo mu dolžno čast in spoštovanje, kjer koli se nam prilika ponudi.

In vi, kerščanski stariši, ki imate majhine otroke, vi zlasti lahko mnogo veselja napravite Jezusu. On posebno želi, da vi svoje otroke pogosto k njemu vodite, da jih blagoslovi. Ali ne slišite kaj pravi Jezus, kadar vi sami klečite

pred tabernakeljnom? On vam govori: «Pridite k meni vsi!»! Ne samo vi odrastli, moške in žene, mladeniči in dekleta, ampak tudi «pustite male k meni in ne branite jim, ker njih je nebeško kraljestvo». Ljubi stariši, glejte, da se bojo vaši otroci v cerkvi lepo pobožno zadržali, da bojo zlasti mej sv. mašo lepo klečali in molili. Če se otrok kedaj pritoži, da težko kleči, pa mu recite, da kolikor težji kleči, toliko rajši ga potem ljubi Jezus ima; taki in enaki nauki rodijo v otroški duši mnogo dobrega sadu. Če bote tako delali, bote napravili se bi veselje, in Jezus bo vesel vas in vaših otrok.

Ljubi kristijani, da bomo enkrat vredni spoznani našemu kralju in Gospodu Jezusu Kristusu večno slavo prepevati, zato pa radi in pogosto hodimo pred tabernakelj, pred sedež ljubezni Jezusove, ker nas sam tako milo vabi ko pravi: «Pridete k meni vsi!»! ter molimo neskončno veličastnega Boga v ponižni podobi kruha skritega, in kličimo in dna serca:

Češčeno in hvaljeno naj vedno bo,
Presveto Jezusovo Rešnje Telo!

Valentin Zavodnik
tretjerednik.

Podoba Bogu posvečene zlasti redovne osebe.

P. A. M.

I. POGlavJE.

O čednostih.

Poslušajte, vzemite si k sercu in spolnajte te nauke, vse Bogu posvečene pobožne duše.

Ni je sicer čednosti, v kateri bi se ne imela vaditi pobožna duša, so pa nekatere čednosti, ki se morajo na neki posebni način na nji svetiti. Te čednosti so pobožnost, ljubezen, odterganje od vsegu minljivega in čistost.

I.

Pobožnost.

Ta čednost nas priganja, da storimo vse kar se nanaša na službo božjo, z veliko vnemo; ta čednost stori, da Boga neprenehoma molimo in veselo poveličujemo z raznimi verskimi vajami.

Oseba, ki hrepeni po popolnosti, ali ki se je po svojem stanu Bogu, posvetila se mora rada pečati z verskimi vajami, zakaj, nove in močnejše vezi jo vežejo z Bogom, bolj kot druge ljudi.

Vsi kristijani so po sv. kerstu v Kristusu prerojeni in Bogu posvečeni. Ko ste bile kerščene, ste storile tesno zvezo z Bogom. On vam je takrat rekel: «Ve ste moja lastnina, jaz bom vaš Bog; ve ste moje, jaz vas sprejemem za svoje otroke. Ve ste učenke, udje Jezusa Kristusa mojega sina, ve ste tempelj sv. Duha. Tako zveže sv. Kerst vsacega človeka z Bogom. Ako pa kaka oseba stopi v redovni stan, reče ona Bogu: «Gospod, jaz želim še tesneje s teboj združena biti. Nočem ti mej svetom služiti; zakaj na svetu je preveč nevarnosti za dušno zveličanje in težko je mej posvetnimi skerbmi vedno s teboj občevati. Sprejmi me v tvojo hišo, da bom popolnoma tvoja». Pred sv. oltarjem se redovna oseba sè slovesnimi obljubami Bogu popolnoma posveti.

Jezus Kristus zadovoljen s tem, da mu taka oseba vse, kar ima, iz ljubezni daruje, svoje upe, svojo voljo, svojo prostost, pravi vsaketeri: «Jaz te sprejemem za svojo nevesto, jaz ti bom zvest ženin».

Od tega časa, ga more redovna oseba imenovati svojega ženina in on ji tudi je. Kako ljub in drag mora biti človeku tak ženin! Redovna oseba ni več sama svoja, temuč Kristusova; dvakrat je njemu posvečena. Kako velika mora toraj biti njena pobožnost do Jezusa, nebeškega ženina! Zakaj pisano je: «Ako storite Gospodu obljube, bodite zvesti, da jih spolnite». Kako velika mora biti pobožnost take duše pred tabernakelnom, kjer on za njo prebiva? Sv. vodilo predpisuje pogosto obiskovanje presv. Rešnjega Telesa. Z ljubeznijo se mu mora pobožna duša približati

in napolnjevati jo morajo taka čutila, kakeršna napolnjujejo blažene nebeške duhove, ki altar obdajajo.

Kakšna pa mora biti vaša pobožnost, Bogu posvečene duše, ako se v sv. molitvi pred tabernakelnom ž njim pogovarjate? Izlite takrat svoje serce v njegovo in želite, da bi imele ž njim eno in isto serce.

Hudobni duh se bo pogostokrat prizadeval, vas odverniti od tega združenja z Bogom in vam vsiljeval razne druge misli. Kaj morate tedaj storiti?

Ne zaderžujte se v njih, ponižujte se pa brez otožnosti, spodbujajte se h gorečnosti; recite svojemu ženinu: «Ti si vedno in vedno boš moj ljubljenec!»

Kako velika mora biti vaša pobožnost, ko opravljate redovne molitve? Ta molitev se po pravici imenuje božja služba, ker ž njo v imenu sv. cerkve Boga poveljučujete. Pomislite, da je to prava angeljska služba; zakaj to, kar delajo angeli v nebesih, to opravljate ve v cerkvi, ki se sme imenovati nebesa na zemlji.

Kolika mora biti vaša pobožnost, ako ste pri veliki daritvi sv. maše, kjer vas hoče Jezus deležne storiti zasluženja daritve na križu; kolika gorečnost, ako pristopite k mizi božji, da bi se tesno in bistveno združile z Jezusom v sv. obhajilu! Pogostokrat ga sprejmete, vživete njegovo presveto Telo v svojo dušno hrano.

Kako srečne ste! Kako svete bi morale biti! Bolj ste posvečene v mojih očeh, kot dragocene posode, katerih se služabniki Gospodovi poslužujejo pri altarcu, keder opravljajo svete skrivnosti.

Vaša pobožnost naj se torej vjema sè svetostjo vašega ženina, ki je trikrat sveti, ona naj vzbudi in pomnoži v vas drugo čednost, ketera se mora kazati na Bogu posvečeni, redovni osebi: božjo ljubezen.

2.

Ljubezen.

Imejte pred vsem veliko ljubezen do Boga. Vse vaše obnašanje, iz vsega kar delate ali govorite, naj se razodeva ta ljubezen.

Ljubezen božja sicer prebiva v sercu, ali hitro se tudi na zunaj pokaže ako je prava in goreča.

Plamen tega sv. ognja prešine ude naših čutov in se razodeva v našem djanju in govorjenju.

Pri pogledu kake Školastike, Terezije, Katarine, bi mogli precej, brez strahu kake zmote reči: «Ta ljubi Boga».

O kako dragocene zaklade ima vsaka občina, v kateri žive nekatere z božjo ljubeznijo napolnjene duše! Koliko dobrega store vže sè svojim zgledom! Njih pričujočnost sama je vedna in prepričevavna pridiga o ljubezni, katero moramo do Boga imeti.

O Bogu posvečene duše! zakaj si ne prizadevate, da bi bile tudi ve v številu onih svetih oseb, katerih serce vedno k Bogu govori: Jaz te ljubim; katerih ljubezen do Boga vsa njih dela posvečuje; katerih spodbudno življenje tudi druge k ljubezni božji povzdiga? Kako dopadljive bi bile Bogu! Koliko zasluženja za nebesa bi si nabrale!

Pervi predmet ljubezni je Bog; drugi je bližnji. Ljubite bližnjega zavoljo Boga; Bog naj bo, kar v njem ljubite.

Ve vse ste le eno telo, čiger glava je Jezus Kristus; imejte tedaj tudi po zgledu prvih kristijanov le eno serce, le eno dušo!

Oh! ali ve svet, kaj je kerščanska ljubezen? Mej svetom se sklepa ljubezen in prijateljstvo navadno zaradi lastnega dobička, ali iz hvaležnosti, pogosto celo iz napačnega nagnenja; za druge svet ne mara, ali jih celo prezira in sovraži.

Ali spolnujejo taki kristjani nauk Jezusov: ljubite se mej seboj, kaker sem jaz vas ljubil? In vender hoče on, da se po spolnovanju te zapovedi spoznajo njegovi učenci.

Imejte toraj veliko mejsebojno ljubezen. Ako se tako mej sabo ljubite, boste tudi Boga ljubile in vso postavo spolnile.

Sv. Janez, ljubljeni učenec Jezusov, ni v svoji starosti skoraj nič družega govoril zbranim vernikom, kot te besede: «Otročiči, ljubite se mej seboj!» In ko so ga njegovi učenci vprašali, zakaj vedno te besede ponavlja, dal jim je odgovor, keterega nikedar pozabiti ne smete: To je nauk Gospodov; spolnujte ga in dosti ste storili!

Vprašale boste: Ali je to zadosti?

Da, dosti je, zakaj, kedor to zapoved spolni, spolnuje-tudi druge.

Dosti je! ali potrebno je, da ta ljubezen do bližnjega ne ostane brez sadu.

Pokazati morate, da imate res kerščansko ljubezen; in to pokažete, ako sè svojo ljubeznijo zabranite neednost in prepír.

Ta ljubezen naj se kaže v vaših besedah. Nikedar ne spregovorite besede, ki bi žalila to čednost, ki bi ne bila prevzeta od one ponižnosti in krotkosti, katero je Jezus priporočil, ko je rekel: Učite se od mene, ki sem krotak in iz serca ponižen.

Ta ljubezen naj vam pomaga prenašati slabosti bližnjega. Ve želite, da drugi vaše prenašajo, zakaj bi tudi ve z družimi ne poterpele?

Mislite, kako je ljubeznivi Zveličar tri leta prenašal nevednost in slabosti svojih apostelnov.

Ta ljubezen naj vas priganja, da boste tolažile tiste, ketere je Bog z bridkostmi obiskal; da boste imele sočutje z bolnimi in terpečimi, da jim boste postregle in jih spodbujale tudi v terpljenju Boga poveličevati.

Sv. apostelj Pavel je rekel: Kedo terpi in bi jaz ž njim ne terpel?

Ta ljubezen naj vas gane, da boste mnogo molile za tiste, ki ne spolnujejo sv. vodila in ne hodijo po potu popolnosti, po kateri morajo hrepeneti. Ako jih morete z lepim prigovarjanjem na pravo pot pripeljati, ne opustite tega dela vaše gorečnosti, kaker vas bo kerščanska ljubezen učila.

Slednjič naj stori ta ljubezen, da boste vedno dajale lep zgled. Veliki apostelj je rekel vsem kristijanom: »Spodbujajte eden družega!» Ali ne velja ta zapoved posebno Bogu posvečenim dušam?

3.

Odterganje od minljivih reči.

Od česa se morate odtergati? Od vseh minljivih dobrot, od vse lastnine, od vseh stvari, od vse časti, celo od svoje lastne volje.

Kaker uči apostelj, je navezanost na minljive dobrote korenina vsega hudega.

Kristus je vbog postal, da nas je učil minljive reči zaničevati. On, veliki Bog, Gospod nebes in zemlje, je bil v vboštvu rojen, v vboštvu je živel in vmerl.

Da bi vbežale nevarnostim bogastva, na katero človek tako lahko naveže svoje serce in ga tako rad zlorabi, ste, storile obljubo sv. vboštva. Bodite torej vedno vboge! V vaji sv. vboštva boste bogate postale, ker je Jezus Kristus vaš zaklad. Reči boste mogle z onim svetnikom: Kristus je moje bogastvo! Bodite vboge v sercu in v svojim nagnenju. Ne poželite ničesar, kar nimate. Bodite zadovoljne, ako imate potrebne reči in hvalite Boga, ako pomanjkanje terpite. Bodite vboge in nobene reči ne imejte kot svojo lastnino. Redovna oseba po storjeni obljubi sv. vboštva ne more nič imenovati svojo lastnino, le posluževati se sme reči, ketere so ji bile izročene. Bodite vboge in vaše vboštvo naj obsega vse, naj bo splošno.

Niso pa le posvetne dobrote, od katerih se morate odtergati, temuč odtergati se morate od vsega, kar ni Bog.

Zaničevati morate vso posvetno hvalo. Kaj je pa tudi na tem, ako vas ljudje hvalijo ali grajajo, častijo ali zaničujejo, ako le dopadate Jezusu Kristusu, svojemu ženinu. Ne pozabite, kar govori veliki apostelj: « ke bi hotel ljudem dopasti, bi ne bil Kristusov služabnik ».

Ne hrepenite po nobeni službi. Ke bi vam bilo dovoljeno kaj poželeti, naj bi bilo to, da želite zadnje biti v hiši Gospodovi; zapomnite si pa glavno pravilo sv. Frančiška Saleškega: Ničemur se odpovedati, nič zahtevati. V vsaki službi je kaj terpljenja. Ako vas je previdnost božja postavila v kako službo, ki je za vas težak križ, se lahko tolažite s tem, da niste same po nji hrepenele in lahko rečete Bogu: Gospod, sama si nisem te službe izbrala, dobila sem jo od tebe, dodeli mi milost, da jo bom prav opravljala in vse voljno preterpela.

Odtergati se morate od svoje lastne volje. Ke bi ne bilo lastne volje, pravi sv. Bernard, bi ne bilo pekla, ker bi ne bilo mogoče grešiti. Tudi za vas ne bo pekla, ako se boste prav odpovedale svoji lastni volji.

Redovna oseba je darovala svojo voljo z obljubo sv.

pokorščine. Volja ni več njena, temuč božja; slušati mora svoje predstojnike, ko Boga samega, zakaj oni so namestniki božji; biti mora v njih rokah kaker vosek, iz keterega se lahko napravi podoba kakeršna koli hoče. Nikedar se ne sme slišati iz njenih ust teh in enakih besed: «Jaz hočem, jaz nočem, jaz hočem raje to i. t. d.»

Pri najmanjšem znamenju osebe, ki ima pravico, nji kaj vzkazati, mora dobra redovna oseba v svojem sercu reči Bogu: «Tukaj sem! Sluša naj hitro, natančno, z veseljem, iz ljubezni do Boga in združena z Jezusom Kristusom, našim nebeškim učenikom, ki je bil pokoren svojemu očetu Mariji, Jožefu, svojim sodnikom, da celo svojim rabeljnom do smerti, in sicer smerti na križu.

4.

Čistost.

Četerta čednost, ki se mora svetiti na pobožni zlasti Bogu posvečeni duši je sv. čistost. Ta angeljska čednost mora biti njena najljubša čednost, ker je Jezus Kristus, njen ženin, ljubivec čistosti.

Kako bi ga žalile, ke bi prenehale imeti to čednost; in vender kako lahko se ta čednost omádežuje in celo zgubi, ako jo človek prederzno izpostavlja nevarnosti, ako dobro ne zaváruje svojega serca, ako ne čuje in ne berzda svojih počutkov, ako je premalo ponižen, preveč sam v se zaupa in ako premalo moli. En pogled, ena beseda, ena želja, eno prostovoljno dopadajenje, ena sama prostovoljna misel zoper to čednost, ena nespodobnost, eno nevarno berilo, ena kitica vmazane pesmi, bi razžalila božjega ženina, kriva bi bila nekako božjega ropa, ker bi oskrunila serce, katero je Jezusu, Najsvetejšemu, posvetila.

O device! neveste Kristusove! ne bódite mu nezveste; spomnite se, da morate biti živ, svet, neomadežan, Bogu dopadljiv dar. Bódite dar, žertev! Darujte se vedno Bogu z Jezusom, ki se je za vas daroval. Bodite svet dar! Odstranite vsaki greh; ne storite najmanjšega pregreška prostovoljno in čujte nad seboj. Da boste neomadežan dar, vmijte se večkrat v kervi Jagnjeta božjega, ki odjemlje grehe sveta in serčno ljubite božjega ženina vaših duš. Nič bolj serca ne očiščuje, kot velika ljubezen do Boga.

Dopadljiv dar boste Bogu in srečne boste, koliker je mogoče srečnemu biti v tej solzni dolini, ako boste dosegle veliko čistost serca. Jezus Kristus je rekel: «Blager tistim, ki so čistega serca».

Vaše serce naj bo popolnoma čisto, to je, popolnoma odtergano od vsega, kar ni Bog. Vse se izročite svojemu ljubemu ženinu, kaker se je on vam izročil; naj ne bo v vašem sercu nagnjenja, da bi njemu ne dopadlo. V vsem iščite le Boga, njegovo čast, njegovo voljo in srečo, njemu dopasti. — To so čednosti, ketere pridobiti, ohraniti in pomnožiti si, mora biti skerb pobožne zlasti redovne osebe, ketera hrepeni po pravi popolnosti.

Njena pobožnost je goreča; njena ljubezen resnična in popolna; vsa je odtergana od minljivega in posvetnega; čistost njenega telesa in duha je nerazdeljena in splošna.

(Dalje prih.)

Pervi marterniki 20. stoletja.

Pod tem naslovom je bila v 12. zvezku 18. tečaja „Cvetja“ ob kratkem naznanjena marterniška smert neketerih misijonarjev kapucinskega reda in neketerih tretjerednic kapucinskih z obljubo, da se bo o smerti teh misijonarjev in o njih misijonu kaj več povedalo berž ko se bo izvedelo. Pred nekaj meseci je prinesel časopis milanskih kapucinov „Annali Francescani“ v resnici o vsem tem zadosti obširno in popolnoma zanesljivo poročilo iz peresa svojega vrejevavca patra Timoteja, ki je bil poslan od vesoljnega predstojnika kapucinskega reda, da bi v njegovem imenu tamkajšne misijone obiskal in ogledal, ter je bil ob času dogolbe blizu tistih krajev. Zdaj moramo torej tudi mi izpolniti obljubo. Pri tem pa bomo posneli mariskaj tudi po drugih spisih imenovanega lepega in mikavnega časopisa kapucinskega.

In sicer moramo najprej popraviti zmoto, ki je v našem kratkem naznanilu v 12. zvezku 18. tečaja str. 382. Tam je bilo namreč rečeno, da je prišlo berzobjavno naznanilo „od Svetega Jožefa na reki Maranjonu v Braziliji“. V teh besedah je zmota. Res je sicer, da je bi bila postaja ali naselbina, kjer so bili misijonarji vmorjeni, v Braziliji, veliki republiki južne Amerike; res je tudi, da so ji rekli pri „Sv. Jožefa od previdnosti“ (ali po

portugiško, kaker tam govorijo, kar jih je katoliške vere: „São José da Providencia“). Ni pa res, da bi bil ta kraj na reki Maranjonu. Reka *Maranjon* (portugiško pisano „Maranhão“) se imenuje tako pri svojem izvirku in dalje, dokler teče skozi Peruvijo, ko pa prestopi v Brazilijo in vse do tam, kjer se izliva v atlantsko morje, sploh; dokler teče skozi Brazilijo, pa se imenuje ta reka *Amazonas*. Ali misijonska postaja pri Sv. Jožefu od previdnosti ni bila ob tej reki, temuč gotovo kakih 800 kilometrov daleč od nje v braziljski državi *Maranjon* (port. „Maranhão“). Ta država se imenuje torej ravno tako, kaker reka *Amazonas*, dokler teče po peruvijanskih tleh. To je krivo zmote; mislilo se je na reko *Maranjon* namestu na državo *Maranjon*.

Država *Maranjon* nima, razen imena, nič skupnega z reko *Maranjon*, ker ta reka, tudi pod imenom *Amazonas*, ne teče skozi državo *Maranjon*, temuč skozi državi *Amazonas* in *Pará*. Kje pa je torej država *Maranjon*? Država *Maranjon* meji z državo *Pará*, ki ji je soseda na severozapadu; na jugozapadu ji je soseda država *Gojaz* (portugiško pisano: „Goyaz“), na jugovshodu država *Pijavji* (pisano: „Piauí“), na severovshodu pa atlantsko morje.

Prostora ima država *Maranjon* za dobro poldrugo Avstrijo (brez Ogerskega); ali prebivavcev je vseh vkupaj še ne za pol milijona duš. Večina jih je portugiške kervi, torej evropskega rodu; nekaj tisoč je neke danjih sužnjih zamorcev in njih mlajših, torej afrikankega rodu; kakih 20 tisoč je pa prvotnih amerikancev, ki jih sploh imenujejo indijane ali inde. Precej prebivavcev je pa tudi mešane kervi, n. pr. od očeta evropskega rodu in matere zamorke ali indijanke itd.

Ljudje evropskega pokolenja, kaker tudi zamorci in mešanci žive po mestih in tergih blizu morja in rek, indijanci se pa po gozdech potikajo v notranji deželi. Pervi so vsi katoliške vere; vender jako malo podučeni in slabi zverševavci verskih dolžnosti. Sicer po unanje obhajajo cerkvene praznike z velikimi slovesnostmi; tudi se dajo ob kakem misijonu lahko vneti, da gredo k spovedi in k svetemu obhajilu, ali drugi dan, če ne že tisti, so taki, kaker so bili prej. Temu je kriva nekoliko prirojena lehkomišljenost, zlasti pa pomanjkanje dobre duhovščine. Da je tam duhovnikov malo in tudi teh sploh ne hvalijo, to je pa zato, ker braziljska in torej tudi maranjonska duhovščina ni tako plačana, da bi mogla po besedah sv. Pavla „od oltarja živeti“. Duhovniki,

in mej njimi so tudi nekateri zamorci in mešanci — so prisiljeni iskati še postranskega zaslužka, in ga iščejo tudi, zlasti v trgovini. Ni čuda torej, ako potem ne morejo izpolnjevati svojih duhovniških dolžnosti, kaker bi bilo treba. In če zato, in ker jih je sploh tudi premalo, ne store za svoje katoliške ovčice, kar bi bilo treba, moremo pač toliko menj pričakovati, da pojdejo oznanjevat katoliško vero divjim indijanom.

Indijani ali indi maranjonski so namreč večinoma še ajdje, ki se ne zmenijo za nobenega Boga, temuč v popolnem divjaštvu žive v svojih gozdeh ter brez nobene sramožljivosti čisto nagi hodijo okoli pri belem dnevu. Tako vsaj pišejo eni; drugi pač pravijo, da verujejo na nekakega boga, ki mislijo, da prebiva na soncu, in ga imenujejo Tupan; bojijo pa da se le bolj nekega hudobnega duha, Džuruparij po imenu. Tudi verujejo na nekakšno neumerjočnost svoje duše; kedor je dober, tistega duša se spremeni po smerti v kako lepo žival, kedor je slab, tistega pa v kako gerdo.

Tako divjemu ljudstvu oznanjevati vero Kristusovo, to pač ni lebka reč. Vender je katoliška cerkev mislila tudi na te zapuščene siromake. In kaker je že od nekedaj težke misijone v raznih krajih Azije, Afrike, Avstralije in Amerike rada oddajala ponižnemu kapucinskemu redu, tako je l. 1892 poslala kapucine tudi v Visoko Brazilijo. Ta misijon je posebno težaven zaradi neizmernih daljav in pomanjkanja potov, dalje zaradi vročega podnebja, pogubnega vsem, ki ga niso vajeni. zaradi množine strupenih ali sicer življenju nevarnih živali, zlasti pa zaradi ljudi samih, ketere je treba spreobračati.

Pozvali so se torej redovniki lombardske kapucinske okrajine, da bi prevzeli ta misijon, in mladi mašniki in bratje, ki so jih predstojniki za to odločili, so vsi velikodušno sprejeli to poslanje. Kmalu so ustanovili v tisti daljni tuji deželi pet raznih misijonskih postaj sè 24 redovniki, mej njimi 15 mašnikov, ostali lajiki; pridružila sta se jim tudi dva domačina, ki sta želela vstopiti v red. Res so ustanovili tam tudi novicijat, da bi dobili tako v red ljudi, ki bi bili vajeni tamkajšne vročine in tamkajšnega nezdravega podnebja, ker je le tako upati misijonu trdnega obstanka. Da bi pa dosegel misijon svoj namen mej indijani, za to so ustanovili dva odgojevavna zavoda za indijanske otroke, enega za dečke, v mestu „Barra do Corda,“ drugega, za deklice, pri „sv. Jožefu od previdnosti“ v kraju imenovanem „Alto Alegre“.

Kje sta ta dva kraja? Naši zemljevidi ne kažejo nobenega. Vender skušajmo po priliki dopovedati, kje si imamo misliti enega in drugega.

Glavno mesto maranjonske države je Šent Alojzij Maranjonski („São Luiz de Maranhão“) ali ob kratkem Maranjon. To mesto je na zemljevidih lahko najti. Leži na majhnem otočju, ravno tako imenovanem, prav blizu morskega obrežja države. Šteje 30 do 40 tisoč prebivavcev in je sedež škofa maranjonskega. Blizu tega mesta priteka v morje reka Mearim, ki je blizu tolika, kakor italijanska reka Pad ali Po. Reka Mearim se vije skozi gozde, ki jih delajo večinoma zlasti paljme, ki jih je v Braziliji premnogo verst jako lepih, nekoliko pa tudi drugo drevje, kakeršno raste po vročih deželah.

Po tej reki se popotuje na parobrodih, ki pa vozijo le podnevi in jako počasi; mnogo ovir delajo namreč drevesa, ki jih voda podere po bregovih in potem seboj nese v morje. Zato se je treba voziti po cele tri tjedne, dokler se pride do kraja, kjer se zлива v Mearim dereča in veličastna reka Rio do Korda. Tam stoji na ravnici nad reko mesto Barra do Korda s kakimi 3000 prebivavci. V tem mestu torej so ustanovili misijonarji kapucini vzgojevalni zavod za indijanske dečke.

Ali mi nimamo govoriti tolikanj o tej, koliker o drugi gori imenovanih misijonskih postaj, namreč Alto Alegre. Kje je ta? Kedor hoče iz Barra do Korda v Alto alegre, mora, pustivši reko Mearim na levi, jahati skozi gozde kakih 80 kilometrov zmirom proti zahodu. Alto Alegre je divji kraj nekako v sredi mej rekama Mearim in „Gradžau“ ali „Graadžu“ (eni pišejo namreč „Grahaju“, drugi „Grahajú“). Tu se shajajo indijani ali indi raznih vasi in rodov: Guadžadžara, Urubus, Gavioes, Imbiras, Ganelas; sploh se imenujejo tam indi: „k a b o k i“ in so silno sirovi in malopridni ljudje brez čuta za čast in hvaležnost, hrepeneči le po meščevanju, bodisi sè silo, bodisi sè zvijačo.

Te ljudi vkrotiti, poblažiti, pokristijaniti so prišli torej leta 1896 mladi kapucinski redovniki iz Lombardije, tem ljudem so hoteli biti ne le učitelji in duhovni pastirji, temuč pravi služabniki in hlapci.

Kaj jima je bilo začeti v divjem gozdu, da postavijo borno hišico sebi in ne dosti boljšo cerkvico Bogu, in na dalje koče divjakom, ki bi se jim pridružili, zlasti pa zavod otrokom, ki bi jih zbrali okoli sebe, da jih z mladega privadijo kerščanskega življenja?

Seveda je bilo treba sekati drevesa, klestiti in obdelavati les in znašati bruna na svojih ramah; treba je bilo iskati kamenja za apno, kopati ilovico za opeko. Da bi imeli kaj jesti, je bilo treba požigati gozde in napravljati njive, sejati riž, saditi sladkorno terstje. Navadna hrana jim je bilo suho meso in mandijoka ali manijoka, to je nekaka moka, ki se napravlja iz korenin neke rastline iz verste strupenega mlečka (*euphorbia*). Ta rastlina, z učenim imenom „*Jatropha Manihot*“, je dva do poltretji meter visok germ, pa ima korenine debele in mesnate, do 15 kilov težke. Te korenine se denejo najprej močit, da voda izleče iz njih strup, kaker pravijo, potem se posuše in semeljejo. Po tistih krajih je mandiokova moka splošna hrana ljudstva, kaker po Laškem turščična. Za pridelovanje mandiokovega korenja so morali torej tudi naši kapucini posebno skerb imeti.

Mej takim trudapolnim delom so vbogi misijonarji vedno mislili na še vbožniše, nesrečne divjake ter si jih skušali privaditi. Z največo nevarnostjo za svoje življenje so si upali včasih za cele tjedne v njih vasi in to skozi gozde brez potov, čez reke in potoke brez mostov in bervi, izpostavljaše se divjim ameriškanskim tigrom, jaguar ali onsa imenovanim, kačam velikankam in strupenim ropotačam, ki jih je tam po gozdeh vse polno, in kar je bilo najnevarniše, ostrupljenim puščicam izdajskih divjakov. Pri vsem tem se jim je posrečilo v primeroma kratkem času postaviti ne le, kaker je bilo že rečeno, cerkvico in nekak samostanček zase, temuč tudi podoben samostanček za redovnice, ki bi vzgajale indijanske deklice, in hišo za te deklice.

Pa odkod dobiti take redovnice? Eden naših misijonarjev, P. Rinaljd (Rinaldo da Paulo) je moral leta 1898 nalašč iti na Italijansko, da bi našel kje pogumne služabnice božje, ki bi bile pripravljene zapustiti lepo domovino ter v divjem kraju daljne Brazilije žrtvovati svoje življenje v zvišeni namen. Po mnogem trudu in popotovanju se mu je posrečilo, da je našel šest takih izvoljenih duš v skupščini tretjerednic kapucinek, ki imajo precej hiš ali samostanov v Liguriji (na Genoveškem) in nekoliko tudi v južni Ameriki v republikah Argentinski in Uruguajski. Spremila jih je tja njih višja predstojnica, ki se je sama tudi kak mesec dni tam pomudila. Za stanovitno pa se je pridružila sestrām v glavnem mestu maranjonskem neka tam rojena dekle, tako, da je ostalo torej v Alto Alegre sedem redovnic, ki so se posvetile vzgojevanju malih indijanskih deklic.

Da se ohrani sad misijona ni bilo namreč zadosti, da so se vzgojevali in v kerščanski veri podučevali v Barri do Korda indijanski dečki. Misliti je bilo, da bodo tisti dečki kmalu odrastli in se bodo ženili. Ali kako naj bi se, ke ne bi bilo enako vzgojenih in podučenih deklet? Le od kerščanskih zakonov je bilo upati kerščanskih družin in le tako se je moglo misliti, da se bo kerščanska vera in kerščansko življenje vkoreninilo mej indijani. Sè starimi ljudmi je težko kaj opraviti, ker so vsi leni, lenjivi, nehvaležni in izdajavski. Ravno za to je že prvi predstojnik v Alto Alegre pater Celjz (P. Celso da Uboldo) otrok iskal po gozdeb ter jih do 40 na svojih rokah prinesel v svojih zavod. Dvoje mu jih je kmalu vmerlo; šestero jih je ušlo; čez trideset jih je pa bile v zavodu in so se že pridno učili, ko so prišle redovnice.

Ali vender se je naselilo tudi 17 celih družin v Alto Alegre; pa tudi iz bližnjih indijanskih selišč jih je mnogo prihajalo poslušat nauk, ki se je dajal tam po trikrat na teden. To pač ni bil le kerščanski nauk; treba je bilo učiti tiste ljudi zlasti tudi dela. Saj je bilo najprej treba skrbeti za živež sebi in otrokom, kaker smo že rekli. Tudi mašniki, tudi predstojnik sam so morali delati sè svojimi rokami doma in na polju, na soncu in v dežju. Postavili so si celo nekako tvornico za sladkor. Pridelovanje sladkornega terstja in izdelovanje sladkorja iz njega, to je namreč delo, ki se v tistih krajih najbolj izplača in je tudi našim misijonarjem in njih indijanski mladini dalo potrebnega živeža celo ob času, ko je bila velika draginja v deželi in so ljudje kar od lakote merli.

(Konec prih.)

Nekaj čertic sè slovenskega misijona na Nemškem.

P. S. Z.

Za časni in večni blager Slovencev nad vse skerbni ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura so že nekaj let sem preskerbovali slovenskim na Vestfaljskem in v Renski provinci bivajočim delavcem slovenske pridigarje in spovednike, da morejo tudi v tujih krajih opraviti verske dolžnosti v domačem jeziku. Letos so se obernili do našega okrajnega predstojnika, preč. p.

Konstantina, in poslani so bili v kolinsko, minstersko in paderbornsko škofijo trije patri misijonarji: p. Kasijan z Brezja, p. Klemen iz Ljubljane in eden sē Sv. Gore. Ker bi morebiti tudi bravci Cvetja radi nekoliko zvedeli, kako je v nemških krajih, kjer živi okoli 4 do 5 tisoč Slovencev, zato je eden izmed omenjenih patrov tukaj napisal nekaj verstic domačinom v korist in spodbudo. Kar bote slišali dobrega, sprejmite, kar bote brali slabega, pa zaverzite.

Skoro vsi moški brez izjeme delajo po tovarnah ali pa kopljejo v 500 do 700 m. globokih podzemeljskih rovih premog. Ob nedeljah in praznikih se naši ljudje dela zderžujejo.

Kraji so gosto naseljeni. Gorá in hribov tu ne vidiš; le tu in tam moti enoličnost obširne planjave kak mali griček. Hiše so lepo zidane, večinoma neometane. Čern dim se dviga iz visokih, prav pogosto nasejanih dimnikov raznih tovaren in ceb, ter pridi zrak. Ceste pokriva na debelo črni pesek in prah, ki ga izločijo od premoga; ob deževju se spremeni v nadležno blato. Mnoge vasi so bolj mestu ko našim selom podobne. Skoro do vsake pelje železnica. Pogosto šteje ena vas po deset, dvajset in še več tisoč ljudi, katerih polovica se je naselila iz tujih krajev. Kar dobiš narodnosti v naši državi, to najdeš tam v vsaki župniji; največ je razen domačinov Poljakov. Zaslužek je boljši ko pri nas, pa je zato tudi vse dražje. Davek plačuje vsaki delavec in še precej več ko naši mali posestniki. Ker se pa v zadnjih letih plačilo prikrajšuje, zato se mnogi od naših ljudi vračajo v domovino, drugi se zopet selijo drugam, največ v Ameriko.

Po teh kratkih splošnih opazkah, pojdimo k posebnostim in začnimo sē šolsko mladino.

Postave silno strogo zahtevajo od starišev, da pošiljajo otroke v šolo. Brez prav važnega vzroka nihče ne sme ostati doma, drugače hitro sledi občutljiva kazen. Ker so kraji gosto naseljeni in je v eni župniji po tri, štiri in še več šolskih slossopji, zato jih oddaljenost kraja ne opravičuje. Sv. mašo imajo vsaki dan po zimi in po letu; ob nedeljah in praznikih se vdeležujejo verh tega tudi popoldanske službe božje. Lepo jih je videti, ko se četert na osem snažno oblečeni počasi pomikajo po dva in dva skozi cerkvena vrata pred veliki aljtar, drugi se pa z učitelji in učiteljicami razverstijo po klopih in mirno in tiho čakajo, da se sv. opravilo prične. Ko mašnik pristopi, vsi pokleknejo. Ko se pokriža in začne stopne molitve, v tistem hipu se

oglasi ali kateri izmed učiteljev, navadno pa kateri učenec ali učenka višjega razreda in glasno moli v nemškem jeziku: „V imenu Očeta in Sina in sv. Duha“. Isto storijo z njim vred glasno vsi drugi. Potem nadaljuje prvi stopne molitve, vsi drugi v cerkvi pa glasno odgovarjajo. Še le, ko je mašnik pri knjigi, se oglašijo orglje. Če je peta sv. maša, pojo šolski otroci, pa prav gladko in ne počasi z dolgim zatezanjem, koraljno sv. mašo v latinskem jeziku, pri tilih sv. mašah pa pojo v domačem jeziku času primerne pesmi, katerih imajo v posebni knjigi tiskanih, če sem si prav zapomnil, čez štiri sto. Da vsagdo ve, kaj bodo peli, zato je blizu obhajilne mize na steni ali na stebru obešena tabla, na kateri so za vsaki dan posebej napisane številke onih pesmi, katere pojo dotični dan. Pri darovanju orglje zopet vtihnemo in deček ali učitelj moli glasno daritveno molitev. Potem zopet pojo. Na koncu moli molitve po sv. maši zopet cela cerkev glasno in kleče. Večkrat se zgodi, da nič ne pojo in tedaj molijo prej omenjene molitve in verh teh sv. rožni venec ali litanije, ali bero kako premišljevanje, kaker pred večimi prazniki, ko opravljajo devetdnevnice očitno v cerkvi. O obnašanju otrok v cerkvi se mora nepristranski presojevalec le pohvalno izreči. Pa tudi zunaj cerkve je njihovo vedenje dostojno in lepo.

Svoje učitelje pozdravljajo navadno s keršč. pozdravom: „Hvaljen bodi J. Kr.!“ Duhovniku se pa poleg tega še približajo in stegujejo s prijaznim, neprisiljenim smehljajem in nedolžnim otroškim pogledom svojo desnico v znamenje vdanostnega pozdrava. Želostni bi šli dalje, če jim duhovnik ali redovnik ne bi segel v roko. Umazana je večkrat ročica malih otročičev, ki še ne hodijo v šolo, a njihovo serce je čisto ko prozorni biser. Ko sem nekega popoldne šel v dobro uro hoda oddaljeno župnijo, naletel sem ravno na otroke, ki so šli iz šole. In sedaj ni bilo ne konca ne kraja podajanja rok in terpele je nekaj časa, da sem vse pozdravil, nekateri so pa še mej potjo prihiteli in mi segali v roko, me veseli spremljali do župnišča, ter se prijazno poslovili: „Hvaljen bodi J. Kr.!“ — In kako lepo in snažno so oblečeni ti otroci! Madeža ne vidiš na njihovih oblačilih; vse je celo, vse čedno oprano in urejeno. Vidi se, da se v šoli ne učijo le brati in pisati, ampak tudi prave olike, dostojnega vedenja in rednega življenja; neprisiljeni pokloni in priprostost serca kaže, da učitelji ne bistrijo le njihovega razuma, ampak da blažijo tudi serce, kar je pri dobri vzgoji ena pglavitnih reči.

Kar sem povedal o otrocih dosedaj, velja splošno o vseh brez razločka na narodnost. O slovenskih pa lahko še to pride-nem, da se večina prav pridno učijo in da jih učitelji sploh hvalijo ko marljive in nadarjene otroke. Obžalovanja vredno je pa, da stariši premalo skerbijo za slovenski jezik. Otroci naših ljudi hodijo seveda le v nemške šole, saj drugih nimajo. Pri nas se zahteva že za par nemških ali italijanskih otrok šola njihove narodnosti, tam po poljskih, še manj po slovenskih šolah nihče ne vpraša; smejali bi se mu, če bi komu kaj takega le na misel prišlo. Vse mora le v nemške šole. Naši otroci občejejo slovensko le doma z materjo, povsod drugod si morajo pomagati z nemščino in tako se navadno zgodi, da ljubezen do materinega jezika peša, ali se pa še ne vneme ne in pozneje tudi na slovenska vprašanja le nemško odgovarjajo. Slovensko le še razumejo, govoriti že ne znajo in tudi nočejo. Pa tudi mnogi odrasčeni nemški jezik bolj ljubijo od domačega, ker ga preveč pačijo. Hiše več ne poznajo, znan jim je le „haus“; gotovega ni nič, vse je „gevis“ in „ziher“ itd. S tem nečem tem ubogim ljudem ničesar očitati, le domačim bi rad povedal, da vsaj v domovini čislajmo svoj jezik in ga ne pačimo ne z ymešavanjem nepotrebnih tujih besedi, pa tudi ne z gerdim „gosposkim“ spakovanjem. Opustimo to žalostno lastnost, da nam je vse ljubše, ko domača govorica, ne zaničujemo sami sebe in ohranimo vsaj tiste pravice, ketere nam je Bog sam dal. Spoštujemo svoj jezik, dan nam je od Boga!

Koliker bolj ljubi kedo svoj jezik in narod, toliko bolj goreče se poteguje za njegove pravice in za vse, kar je narodova lastnina. Poglavitni zaklad slovenskega ljudstva je sv. kat. vera. Brez sv. vere mora zginiti izmej narodov, mora s poveršja zemlje.

Na Nemškem je pred kakimi dvajsetimi leti divjal tako imenovani „kulturni boj.“ Brezbožni možje, mej katerimi se je posebno odlikoval mogočni Bismark, so hoteli zatreti vse, kar je bilo katoliškega. Posebno kruto so divjali v Renski provinciji in na Vestfaljskem, kjer je bila že takrat sv. cerkev najbolj razvita v Nemčiji. Izdali so sv. cerkvi krivične postave in zahtevali od škofov, vseh duhovnikov in redovnikov, naj se tem protiverskim zahtevam uklonijo. Zastonj! Škofje in duhovniki so raji šli v pregnanstvo, ko da bi postali nezvesti svojemu poklicu. Vmeknili so se kruti sili v tuje kraje ali so pa doma skrivaj ko kmetje in delavci živeli in delili sv. zakramente. Pri več takih župnikov sem se mudil mej časom misijona. Vprašal sem jih, kako je bilo

za časa „kulturnega boja,“ pa so otožno pobesili glavo in zdihnili: „O, žalostni časi so bili!“ Da, v resnici žalostni! Cerkve so bile zaperte ali so služile za shrambe in hleve, zvonovi so vtihnili, orglje vmolknuile; kristijani so bili brez vodnikov, brez učiteljev, oyce brez pastirjev sredi grabežljivih volkov, bolniki brez tolažnika, udje brez glave. Žalostni časi! Toda ti žalostni časi so brezbožnežem poslali žarek svetlobe, da so nekoliko spregledali in spoznali grozne posledice in grenke sadove, ketere mora roditi njihovo brezbožno delo. — O da bi spregledali tudi v naši domovini nekateri slepi in spoznali, kam tirajo vbogi slovenski narod sè svojimi hudobnimi deli in pisarijami! — Bismarku je bilo dovolj. Duhovniki morajo zopet nazaj! Ni pretaklo celo desetletje krutega preganjanja, ko so se pastirji zopet vračali k zapuščenim ovčicam, redovniki v razderte samostanske celice, in sedaj cvete katoliško življenje na novo in se krasno razvija. Splošno se mora reči o tamošnjih domačinih, da so verni, odločni katoličani, značajni, dobri kristjani. O srečna Vestfaljska, ki imaš v sebi sinove katoliškega prepričanja! Srečna dežela v protestantski državi!

Sè združenimi močmi delajo vsi za blager sv. kat. cerkve in za pravo kerščansko življenje. Stariši, duhovniki in učitelji enoglasno zahtevajo katoliške šole; imajo jih in imajo tudi nadepolno mladino, ki bo delala enkrat čast svojim očetom. Nihče se ne sramuje molitve, nikogar ni sram stopiti v cerkev, spovednice možem niso v strah in zasramovanje, obhajilna miza je vsako nedeljo dobro obiskana, možje zavzemajo polnoštevilo svoje prostore v cerkvi, ob času volitev se ne odtegnjujejo svoji dolžnosti in volijo enoglasno moža, ki je katoliški kristijan v besedi in tudi v dejanju. Dobro plačani župniki jim niso nenasitljivi, goreči duhovniki ne prenapeti, menihi ne nadležni, vbožci ne zatirani, delavec ne preziran in zaničevan.

Zares lepo se razvija kat. življenje! Župnija, ki je štela ped dvajsetimi leti 80 katoličanov, šteje jih sedaj nad 3000 s tujci vred. V zadnjih letih so zidali v vseh večih krajih nove lepe cerkve; letos so začeli izmej štirinajstih župnij, v katerih sem imel opraviti, v petih z novim cerkvenim zidanjem. Izmej redovnikov je v teh krajih največ frančiškanov, ki so se po preganjanju vernili in sedaj zidajo na novo ali popravljajo cerkve in samostane. Ena redovna provincija, sv. Križa, ki šteje nad trideset samostanov, ima okoli 300 mladeničev in dečkov v šoli, ki so se

že, ali se bodo ob svojem času posvetili redovnemu stanu. Jasen dokaz, da so stariši in otroci dobri katoličani!

Brez pretiranja smem trditi, da so ljudje tu na višji stopnji napredka ko pri nas, pa so vendar iz dua duše vdani svojim duhovnikom. Torej se napredek in vera dasta lepo združiti in si pri pametnih ljudeh v resnici podajata roke! Župniki in redovniki uživajo največje spoštovanje. V šoli ima duhovnik prvo in odločilno besedo, v društva jih vabijo, pri nobenem shodu, na katerem se zbero katoličani (in ne protestantje) ne smejo manjkati, prost jim je pristop v sleherno hišo, prijazno in z veseljem jih sprejme vsaka družina. Pri nas se že deček, ki je komaj odložil šolsko tablico in abecednik, sramuje pozdraviti duhovnika na ulici, tam se odkrivajo, in lepo, prijazno odkrivajo, duhovniku vsi katoliški mladeniči in možje od zadnjega delavca do najvišjih uradnikov, samo kak tujec (naši spadajo tudi mej tujce) ne; nobena gospa in gospodičina ne bo šla mimo duhovnika ali redovnika brez prijaznega pozdrava: „Hvaljen bodi J. Kr!“

Prevzetne surovosti in puhle ošabnosti mnogih naših mož in mladeničev nisem našel nikjer, niti mej protestantskimi uradniki in uslužbenci. Povsod najdeš največjo prijaznost. Kolodvori so večina vsi zelo obsežni, posebuo obširni so v mestih, kjer stojijo vozovi za osebe v dveh in treh oddelkih in štejejo po deset petnajst do dvajset tirov, do katerih pelje navadno pot pod zemljo.

Da se veš kam oberniti, je najbolje vprašati. In kako dobro, de tujcu, ko dobi od slehernega najprijazniše odgovore in natančna pojasnila. Erjava meniška halja ni v katoliški domovini mej kervnimi brati še nikoli živela tolikega spoštovanja in neprisljane prijaznosti, kaker sedaj v protestantski državi mej katoličani. Na potu proti domu smo bili vsi trije zopet skupaj. Prišli smo proti večeru v mesto Frankobrod ob Menu, kjer je večina protestantskih ljudi. Radi bi bili šli v kapucinski samostan prenočit, pa nismo vedeli, kam se treba oberniti. Pred kolodvorom se posvetujemo; kar naenkrat stoji pred nami gosposko oblečen mlad človek; prijazno se odkrije in pravi: „Ali je morebiti gospodom patrom mesto neznano? Kam želite iti?“ — „Preserčna hvala, gospod! Tujci smo in bi radi prišli v kapucinski samostan.“ — „Tako? Pojdite po tej-le cesti naravnost kakih pet minut; tam se deli električna železnica, obrnite se tam v desno ulico, pa bote kmalu na levi zagledali novo cerkev, tam je kapucinski samostan. Želim lahko noč. Z Bogom!“ — V vasi Wane, ki šteje čaz 25.000 ljudi

in je kraj bolj lepemu mestu ko vasi podoben, sem moral čakati na vlak. Stopim v čakalnico, vsedem se in vzamem v roko vozni načert ter ga pregledujem. Kmalu mi prinese strežaj kavo in mleko in postavi pred me. „Hvala lepa,“ pravim strežaju, „nisem ničesar naročil.“ On pa odgovori: „O le pite, gospod pater, oni gospod tam-le je naročil za vas.“ Vstal sem, se zahvalil dobrotniku in povžil, kar so mi podarile dobrohotne roke. — Ravno na ta način smo bili nasičeni neko opoldne vsi trije na restavraciji v Betzdorfu, kjer smo brezplačno obedovali. — Neki premožen mož je sam z vozom prišel uro daleč in me peljal v naslednjo župnijo. Priporočilo v molitev je bilo plačilo, katero je želel.

Četudi nisem vedno in povsod na ta način shajal, vender surovosti ali kake neprijaznosti nisem našel nikjer, mej tem ko mora doma v katoliški državi mej slovenskimi rojaki duhovnik in menih pripravljen biti na vse, na zaničevanje in hladno preziranje, tudi na zapor in krivično zasramovanje. In to od strani sinov iste matere Slovenije, od mož, katerih sveta naloga je potegovati se za časni in večni blager vernega slovenskega ljudstva. Olika, napredek! kje sta doma?!

(Dalje prih.)

Življenje sv. Frančiška

pisano od treh njegovih tovarišev, kateri so nekedaj
z njim občevali.*)

**Pismo pisano od treh tovarišev sv. Frančiška Asiškega
patru generalju.**

Častitemu v Kristusu patru Krescenciju, po milosti božji generaljnemu ministru, brat Leon, brat Rufin, in brat Angelj, nekedaj tovariši, akoravno nevredni, preblaženega očeta Frančiška, dolžno in ponižno spoštovanje.

Ker so po zapovedi najnovejšega generaljnega kapitelnja in Vaši dolžni bratje Vam naznaniti dela in čudeže

*) Primeri, kar je bilo rečeno o tem življenju sv. Frančiška, imenovanem navadno *«legenda trium sociorum»* v XIX. tečaju *«Cv.»* str. 209. O priliki spregovorimo o tej legendi še kaj natančnega.

preblaženega očeta Frančiška, kateri so jim znani in ketere bi oni mogli najti, smo sklenili mi, kateri, akoravno nevredni, smo ž njim občevali, Vaši svetosti po pravici pisati nekoliko o mnogih stvareh, ketere smo videli (sami) in od svetih bratov mogli izvedeti, posebno od brata Filipa, nadzornika vbozih gospê (klaris), brata Iljuminata iz Rijetija, brata Maseja iz Marinjana in brata Janeza, tovariša častitljivega brata Egidija, in svetega spomina brata Bernarda, pervega tovariša blaženega Frančiška.

Nočemo pa pripovedovati samih čudežev, kateri ne delajo svetosti, temuč jo le dokazujejo, mariveč želimo dopovedati znamenja in imenitnost njegovega svetega življenja in njegove dobre volje, v hvalo in slavo najvikšega Boga in rečenega svetega očeta v spodbudo tistim, kateri hočejo posnemati rečene njegove stopinje. Vse to ne pišemo po načinu legende, ker o njegovem življenju in o čudežih, ketere je Bog po njem delal, je vže (več takih) legend. Vtergali smo pa, kaker na krasnem travniku, neketere cvetlice, po naših mislih najlepše, in nikaker nismo sledili nadaljujoče se zgodovine, temuč opustili smo mnogo obširnih in dolgih dogodkov, kateri se v rečenih legendah najdejo napisani v verni in lepi besedi, v ketere bodete lahko to malo, kar mi pišemo, vmes deli, ako se bo to Vaši razumnosti prav zdelo. Cenimo, da ke bi bili častitljivi pisatelji legend to vedeli, ne bi bili teh reči opustili, temuč bi bili tudi te, vsaj deloma, z lepo besedo okrasili in potomkom zapustili.

Naj bo Vaša oseba zmirom zdrava in srečna v našem Gospodu Jezusu Kristusu, v katerem se mi, Vaši vdani sinovi, Vaši svetosti ponižno priporočamo.

V Grečiju, 11. avgusta 1246.

I. POGLAVJE.

O rojstvu sv. Frančiška in o njegovi ničemernosti in zapravljivosti.

Frančišek, rojen v mestu Asizu, katero je v spoletski dolini, je imel po materi Piki, spoštovani ženski, ime Janez, po očetu pa, Petru Bernardonu, tergovcu, kateri se je takrat

vern timer s Francoskega, in v čiger odsotnosti se je rodil, ime Frančišek.

Ko je zrastel razumen, ko je namreč imel 14 let, se je lotil trgovstva, namreč predajanja in kupovanja, ali jako drugači od očeta; ker mnogo bolj vesel in radodaren ko oče, vdan igram in petju po mestu Asizu, je hodil noč in dan zdaj sem zdaj tje, spremljan od tovarišev; jako je bil radodaren, tako da je vse, kar je mogel imeti in si pridobiti, porabil v pojedinah in drugih rečeh. Zavaljo tega sta ga oče in mati večkrat kregala, se svojo radodarnostjo, sta dejala, ni videti da bi bil njih sin, mariveč sin kakega velikega kneza. Ker sta pa njegov oče in mati bila bogata, in ga tudi nepopisljivo ljubila, sta ž njim poterpela, da ga ne bi žalila.

Njegova mati pa, ko je slišala sosede govoriti o njegovi radodarnosti, je odgovorila: «Kaj li mislite o mojem sinu? On bo še otrok božji po milosti».

On pa pri vsem tem ni bil samo darežljiv in zapravljiv, temuč je tudi v obleki na vsak način dosti trošil, preskerbovaje si sukno bolj drago in imenitno, kaker je njemu pristovalo. Bil je tako ničemern in čuden, da si je kakšenkrat dal všiti v ravno tisto obleko sukno jako drago sè suknom najpriprostejšim.

V obnašanju je bil pa kaker po naravi olikan in nraven; v govorjenju ni po svojem sklepu nikomer rekel krivične ali pa gerde besede. Akoravno posveten in prešeren mladenič, je sklenil celo ne odgovoriti tistemu, kateri bi mu rekel kako gnjusno besedo. Zato se je tudi skoraj po vsi okrajini njegovo ime takó razglasilo in razširilo, da so tisti, ki so ga poznali, govorili, da bo on postal imeniten.

Od teh stopinj naravnih čednosti je prispel on do te milosti, da je večkrat sam pri sebi govoril: «Ker si radodaren in vljuden do ljudi, od katerih ne boš nič prejel, razen minljive in ničemerne dobrote, je prav da se zavoljo Boga, kateri je jako dobrotljiv v poplačevanju, izkažeš radodarnega in prijaznega do vbozih». In dajal jim je obilne miloščine. In akoravno je bil tergovec, je bil vender ničemern zaradi svetnega bogastva.

Nekega dne je bil v štacuni, kjer je sukno prodajal, jako v skerbbeh pri tem opravilu. K njemu pride vbožec

prosit miloščine zavolj Boga, ketere mu ga on v lakomnosti in poželjivosti po bogastvu, zamišljen v tergovska opravila ni hotel dati. Ali od milosti božje ganjen, kar naenkrat samega sebe obtoži velike brezobzirnosti: «Ke bi te bil tisti vbožec prosil kaj v imenu kacega velicega grofa ali barona, pravi sam pri sebi, bi mu bil gotovo dal vse, kar bi te bil prosil: tolikanj bolj si imel dati tisto miloščino zavoljo kralja slave in gospodarja vseh stvari». Zategadelj si je naprejvzel nikomer več ne odreči, kar bi ga kedó prosil v imenu tako velicega Gospóda. (Dalje prih.)

Drobtinice.

P. H. R.

Keder greš k spovedi, pomisli :

1. Kako imenitno je to djanje mej tabo in Bogom.
2. Da greš pod križ ko grešnik in spokornik jokati nad svojimi grehli in svojo nezvestobo do Boga.
3. Da se predstaviš svojemu sodniku k računu od tvojega djanja in nehanja, in se tako pripraviš na sodni dan.
4. Da greš čistiti svojo dušo od greha, zato da bi postala dopadljiva božjim očem.
5. Da greš prejet v sé sad neprecenljive kervi Kristusove, čiger zaslug si po milosti tega zakramenta deležen.

(Dalje prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo č. p. Gelazij Rojko, mašnik I. reda sv. Frančiška, pred leti tudi sotrudnik „Cvetja“, † 25. avg. t. l. pri Sv. Trojici v Slov. gor.; č. s. Mar. Kamila, roj. Marija Boljkovac, šolska sestra III. reda sv. Frančiška, † 5. sept. t. l. v Mariboru; rajni udje tretjega reda skupščine *goriške*: Marija (Klara) Kofol iz Roč, Elizabeta (Marija) Prezelj iz Cerkna, Uršula (Marija) Rijavec iz Ravnice, Ana (Elizabeta) Persič iz Šempasa, Terezija (Klara) Martelanc iz Št. Petra, Katarina (Marija) Strgar iz Gorice; *libušenska*: Apolonija (Klara) Jermol iz Poljubina; neka pobožna deklica tretjerednica, ki se je vsled bolezni na možganih dne 3. avgusta vtopila v reki Ipavi.

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev prečast. mons. Ivan Abram, kanonik, v svoji bolezni in visoki starosti; predstojništvo III. reda libušenske skupščine in predstojništvo Marijine družbe; odvernitev nekega velikega prohujsanja; več tretjerednic

Libušenske skupščine s posebnim namenom; Fr. Pl. za vse dušne potrebe; neka tretjerednica za pomomoč v zadregi; M. M. priporoča neko bolnico in več oseb, ki v jezi žive; M. V. na Z. l. priporoča Petra V., ki je v Ameriki in nič ne piše, kako se mu godi neka tretjerednica svetogorske skupščine za zdravje v glavi, priporoča tudi enega svojega sinu za spreobrnjenje; drugi njen sin, tretjerednik, se priporoča, da bi v čast Materi božji in sv. Jožefa vedno bolj napredoval v čednostnem življenju; A. B. iz Šempasa priporoča sebe in svojo sestro za dar stanovitnosti; Fr. B. od M. N. svojega očeta za ozdravljenje bolezni na možganih; neka oseba svojega očeta in brata za spreobrnjenje; neka druga da bi mogla skušnjave premagati in do konca stanovitna ostati, priporoča tudi svojega spovednika; še neka druga priporoča sebe za dušni mir in v neki drugi poseben dober namen, priporoča tudi očeta in mater; Fr. G. priporoča neko bolno osebo, da bi ji dal Bog zopet zdravje, in da bi poskerbela tudi za svojo dušo; Fr. K. za stanovitno zdravje.

Zahtevalo za vslišano molitev

naznanjajo: J. B., duhovnik, za pomoč v velikih dušnih bitkah prejeta po Materi Milosti v Mariboru, sv. Padovanskem in sv. Frančišku; N. F. presv. Sercu Jezusovemu, Materi božji in vsem svetnikom za milost podeljeno njegovemu spovedniku, da so srečno premagali hude sovražnike; J. V. v Ljubljani, da je po Materi božji in sv. Antonu Padovanskem zadobila popolno rešenje od 12 letne hude bolezni v želodcu; nekdo za ozdravljenje od hudega želodčnega kerča po priprošnji sv. Antona P.; A. S. iz Gradca, da je zadobila po opravljeni devetdnevni na čast presv. Sercema J. in M., sv. Jožefu in sv. Antonu ljubo zdravje po hudem že čez eno leto trajajočem kataru; J. B. v Mirnu pri Gorici, ki je pred nekaterimi meseci bljuval kri, za ozdravljenje po priprošnji Matere božje in sv. Jožefa; A. B. iz Šempasa za zboljšanje zdravja sestre; Janez Leban, kurat v Libušnjem, za posebno milost doseženo po priprošnji Marije Device; druga za srečo pri razprodaji blaga; neka oseba za najdeni denar; Marija Kolar iz Dramelj, da se je po priprošnji sv. Antona Padovanskega izkazala nedolžnost njenega sinu, po krivem obdolženega neke pošdodbe; Fr. K. za pomoč v bolezni, svoji in svoje hčere, ter neke domače živali; M. M. za pomoč v zadregi in bitkosti.*)

*) Zakonskega stanu Vam mi ne moremo ne svetovati ne odsvetovati, ker Vas ne poznamo. Sploh se sme terditi, dekleta, ki so čeversta in zdrava na duši in telesu in imajo vse lastnosti in kar je še treba za srečen zakon, naj vidijo v tem voljo božjo; pobožnost ni zaderžek zakonskega stanu, temuče še prav potrebna je za ta skerbi in težav polni stan.

tajiti in ne taji, hčemu bi sicer tožil o Prešernu, da se ni poprijel po Vrazovem zgledu hervlaščine?

Misli namreč, ako bi bil Prešeren to storil, da bi bila zljaj hervlaščina naš književni jezik in mi bi bili seveda dobri govorniki kakor Hervatje. Jaz tega ne morem verjeti. Ke bi bil Prešeren toliko znal hervlaščine, da bi bil v nji mogel prosto zlagati svoje pesmi, more biti, da bi bil res potegnil z Vrazom in čislali bi ga zdaj ko hervlaškega pesnika. Ali pa bi bila šla ž njim vsa naša tadanja inteligenca? Ke bi bila znala hervlaščino, svetna inteligenca mogoče da, ali ni znala! Na vsak način pa bi bilo ostalo ljudstvo in ž njim bi bila morala ostati duhovščina. To bi bilo razvitek našega slovenskega slovstva pač nekoliko zadržalo, ali ovreti ne bi se bil mogel. In zahvalimo Boga, da se ni zadržal niti overl. — Ilešič hvali na str. 2 iztočno cerkev v nasprotju z rimsko-katoliško, da je ljudsko šolstvo njena misel, povzdiguje ruske kneze, da so snovali knjižnice in celo sami stopali mej pedagoške pisatelje. Pričakovati bi bilo, da je torej mej vshodnimi Sloveni ljudska omika mnogo višja ko mej zapadnimi, kjer je gospodovala zapadna latinsko-nemška kuljtura. Ali je pa to res tako? Pač ne! Mož, ki pozna dobro ene in druge, prof. Baudouin de Courtenay, nam je zaterjeval, da je naše slovensko ljudstvo daleč pred ruskim, poljskim, hervlaškim itd. Presega je edino češko v kraljestvu (na Moravskem skoraj da tudi ne). Tako priča torej miren, nepristranski opazovavec, ki nima navade laskati se komu, temuč vsakemu naravnost pove resnico, bodi si mu vgodna ali pa ne. In komu se imamo zahvaliti za tolik napredek našega ljudstva? Menda pač našemu knjižnemu jeziku in knjigam in časopisom pisanim v tem jeziku, razumljivem našemu ljudstvu, slovstvu, ki je iz ljudstva zrastlo in ž njim živi, kakor razen češkega blizu nobeno drugo slavensko slovstvo.

Na vshodu se je gojila, vsaj v prejšnjih stoletjih, zmes stare cerkvene slovenščine in dotičnega domačega jezika, kar ljudstvu ni moglo do živega. Tudi sedanja ruščina daleč odstopa od ljudskega jezika ruskega. O celih stavkih Puškinega pravi Dalj: „Bce eto ne no-pycku.“*) Na Poljskem se je že v 16. stoletju ločil jezik izobraženih od ljudskih narečji. Da je sedanja knjižna hervlaščina kajkavskemu in čakavskemu ljudstvu precej tuj jezik, je očitno. Ni se čuditi torej, ako je omika prostega ljudstva na Ruskem, Poljskem, Hervlaškem na nizki stopnji. Ali bi bilo pa pri nas drugače, ako bi bili imeli ob Prešernovem času zadosti navdušene „slovanske“ inteligence, ki bi bila mogla brez pomoči ljudstva vzderževati literaturo v gosposki ilirščini ali hervlaško-slovenski mešanici in bi bila celo duhovščina začela s takim jezikom nadomeščati našo domačo kranjsko slovenščino? Prava sreča, da to tedaj ni bilo mogoče, ker naša tedanja inteligenca hervlaščine ni znala in tudi ni imela prilike naučiti se je, vsaj ne tako, kakor je treba znati jezik, v katerem hoče človek kako literarno delavnost razvijati. Mnogo lažje bi bilo to dandanašnji in jaz bi se le veselil, ako bi se napredna gospoda kar

*) Razmero mej narodnim in literaturnim jezikom ruskim je opisal obširno J. Grot, „Filologičeskija razyskanija, tom pervyj“ str. 1—130.

brez obotavljanja poprijela lepe šokavščine; — bi mi vsaj bralci in eljalci ne trapili več ušes! Tudi smemo reči, da bi bila velika dobrota za naše katoliško ljudstvo, ako bi raji denes ko jutri vsi naši judovski in ajdovski časopisi od prvega do zadnjega začeli izhajati v pristni štokavščini, natisnjeni, rajši ko v pravopisu zagrebške akademije, kar naravnost se serbsko cirilico.

Za naše slovensko ljudstvo pa bi mi drugi seveda še nadalje pisali z božjo pomočjo v našem domačem jeziku. To ni na nobeno škodo „slovanstvu“, ker je „slovanstvo“ tolikanj bogatejše, kolikor več izobraženih književnih jezikov ima. Ali je morebiti katalanska literatura na Španskem ali novoprovensalska na Francoskem „romanstvu“ na škodo? Ali je „germanstvu“ na škodo norveški književni jezik, ki nastopa namestu prej tam gospodujoče danščine? Če se tako od vseh strani vzdigujejo dandanašnji novi književni jeziki, zakaj bi mi pokončavali svojega, ki živi že vendar nekaj stoletji in se razvija in raste in ima torej kolikor toliko pravice do življenja? Zato še ni treba misliti, da smo „hrvatofobi“, kaker se je očitalo v zadnji abecedni vojski; „hrvatofobov“ mej kranjskimi Slovenci, da bi jaz vedel, sploh ni.

(Dalje prih.)

XX. tečaj „Cvetja“

začenjamo s tem zvezkom ne z najboljšim upanjem. V XIX. smo hoteli še enkrat, poslednjikrat, poskusiti, ali se ne bi dalo tudi pri nas zbuditi kaj več gorečnosti za naš III. red, : li se ne bi dalo tudi pri nas vneti v tem redu nekaj novega življenja in po njem nekaj tistega prerojenja, ki ga ima pred čmi veliki papež Leon XIII. Škušali smo tudi „Cvetje“ povzdigniti na nekoliko višjo poveršino, da bi bilo mikavno tudi za izobraženiše bravece. Drugod ustanavljajo celo posvetni učenjaki mejnarodno učeno društvo, ki boče preiskovati življenje svetega Frančiška in zgodovino njegovih ustanov, pri nas naj se nihče ne gane? Ali kaj smo dosegli? Vbogo malo! Frančiškanska okrajina cincinatska v Ameriki celo gimnazijo, če smo prav razumeli, zderžuje z dobičkom ki ga ima od svojih dveh časopisov „St. Franziskus-Bote“ in „Sendbote des hl. Herzens Jesu“. In „Cvetje“? „Cvetje“ je dozdej izhajalo z naročnino, dasi precej natesnoma. Ali bo moglo nadalje, to je vprašanje. Lanski naročniki (ali recimo: prejemniki) mnogi še niso poravnali dolga; naročevanje na pričujoči tečaj pa napreduje jako počasi. Naši prijatelji sodijo, da je temu vzrok to, ker „Cvetje“ ne izhaja redno vsaki mesec ob določenem dnevu. Gotovo je tudi naša želja, da bi bilo redno izhajanje mogoče; ali se samo dobro voljo ni nič opravljeno. Pri nas ljudje malo vedo, kako se piše, kar ima biti kaj vredno. S kolikim trudom so sloveči pisatelji spisavali svoja dela, tega nam navaja kardinalj Gibbens v svoji lepi knjigi „Poslanec Kristusov“ več jako spomina vrednih primerov. Omenimo le dva ali tri. Izak Njuten (Newton) je neko svoje delo 15 krat vnovič spisal, preden je je izdal. Fenelon je prepisal svojega Telemaka 18 krat in vsaki prepis je kar posejal s prečertanji in popravami, preden je dal spis tiskat. Kardinalj Njumen (Newman) pa sam zaterjuje nekomu: „Mene je vse, kar sem pisal, stalo mnogo truda; dostikrat sem cela poglavja zopet in zopet na novo prepisaval, da ne govorim o popravkih in dostavkih, ki jih je bilo brez števila. In vendar mi vkljub vsi vaji ne gre bolje od rok; še denes moram toliko popravljati in vnovič pisati, kaker pred 30 leti.“ — Mi nimamo na Slovenskem pisateljev, ki bi mogli svoje zmožnosti meriti s Fenelonovimi in Njumenovimi; ali naj se zato toliko menj trudijo? Rajši torej nekoliko počasi, pa, kar se da dobro, kaker hitro, pa malo prida! — Da se bo pa „Cvetje“ moglo zderžavati, prosimo čislane prijatele, naj se oglasijo prej ko mogoče ter tudi novih naročnikov skušajo kaj pridobiti.